

22.marts 2024

FM2024/60

I medfør af § 36 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om Inatsisartuts holdning til og visioner for anvendelsen af kunstig intelligens i velfærds- uddannelses – og sundhedssektoren.

(Medlem af Inatsisartut Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

Brugen af kunstig intelligens (KI) buldrer frem i disse år. Der kommer hele tiden nye eksempler på, at KI kan hjælpe os – også med vigtige samfundsopgaver. Redskaber som ChatGPT kan skrive både universitetsafhandlinger, journalistiske artikler og noter. Chat-bots giver os kundeservice døgnet rundt. I sundhedssektoren kan kunstig intelligens diagnosticere hurtigt eller hjælpe med personlig medicin. I velfærdssektoren kan kunstig intelligens bruges til for eksempel at indsamle data og behandle ansøgninger, så personalet får mere tid til andre opgaver, som for eksempel arbejdet i marken i direkte samarbejde med brugere.

Men den kunstige intelligens rummer også farer og dilemmaer. Det gør den for alle samfund, men især for et samfund som vores med få indbyggere. På den ene side kan KI hjælpe med at fylde nogle huller i vores velfærdssamfund – på den anden side kan vi risikere, at alle de data, som vi fodrer KI med for at hjælpe os, bliver misbrugt. På den ene side kan KI udfylde nogle af de funktioner, vi ikke kan udfylde selv, fordi vores arbejdsstyrke er for lille. På den anden side risikerer vi, at arbejdsløsheden stiger, hvis KI fx bliver brugt til at overtage jobs i industrien eller på sygehuset.

Kunstig intelligens udvikles i disse år primært af tech-giganter, der er notorisk svære at regulere og kontrollere. Til Sermitsiaq sagde Digitaliseringsstyrelsens chef i januar at, "det tenderer faktisk til grov tjenesteforsømmelse ikke at forholde sig til AI, for det er sådan virkeligheden er. Det er der, der ligger penge og besparelser at hente og stor udvikling, så vi skal forholde os til AI"¹.

Her i landet bruger vi allerede KI, og vi kommer med al sandsynlighed til at bruge det meget mere i en nær fremtid. Sermitsiaq får for eksempel hjælp til hurtigere oversættelser og Oqaasileriffik forfiner løbende deres system til oversættelser mellem grønlandsk og dansk.

I november 2023 oplyste Naalakkersuisut i svar til mig på et § 37 spørgsmål (se Inatsisartut hjemmeside svar på spørgsmål 160), at "mange offentlige sagsområder

¹ Sermitsiaq, 27. januar. <https://sermitsiaq.ag/node/249140>

kan komme til at kunne anvende KI”². Naalakkersuisut anfører, at der i andre lande er eksempler på, at KI med fordel vil kunne anvendes i velfærds- uddannelses- og sundhedssektoren. Samtidig anføres det i svaret dog også, at der ikke er planer om at indføre decideret ”borgerrettet KI”, og at myndighederne inden indførelse af KI-løsninger skal ”igennem mange overvejelser før en sådan idriftsættelse er mulig. Det kan muligvis betyde, at der skal ske ændring af gældende lovgivning før det vil være muligt at etablere en tilstrækkelig sikker KI-løsning.”

Det fremgår ikke af svaret, hvilke konkrete overvejelser og planer, Naalakkersuisut gør sig.

Endelig svarer Naalakkersuisut, at brugen af KI rummer risici i form af manipulation (deep fake), brud på borgernes ret til privatliv, hvis der opstår datalæk, snyd (fx i uddannelse) og at KI langt fra altid evner at tage hensyn til mangfoldigheden i en befolkning og dermed kan komme til at træffe forkerte afgørelser, hvis man eksempelvis bruger KI i sagsbehandlingen. Det fremgår ikke, hvilke foranstaltninger, Naalakkersuisut konkret overvejer for at sikre borgerne mod ulemperne ved KI.

På den baggrund ønsker jeg en debat med fokus på følgende spørgsmål:

- Hvad kan Naalakkersuisut oplyse om omfanget af brugen af kunstig intelligens i den offentlige sektor og Selvstyrets virksomheder i dag og om, hvordan man vil bruge KI i de kommende år?
- Hvad kan Naalakkersuisut konkret oplyse om risici ved KI og strategien for håndtering af disse risici?
- Hvad er Inatsisartuts holdning til og visioner for brugen af KI i den offentlige sektor og til de dilemmaer, der knytter sig til brugen af KI?
- Hvilke besparelspotentialer ser Inatsisartut i brugen af kunstig intelligens – og omvendt: Hvilke udgifter vil være forbundet med implementeringen?
- Hvad er Inatsisartuts holdning til behovet for at udvikle en egentlig strategi for brugen af KI og til, hvilke elementer en sådan strategi i givet fald bør indeholde?

² https://ina.gl/media/sbekg0rw/160_2023_kunstig_intelligens_aschn_svar.pdf